

Pracovní list

DEMOKRACIE A TOTALITA

1. Co znamenají základní pojmy? *(individuální práce)*

Přečti si stručná vysvětlení a vlastními slovy doplň příklady v minulosti i dnes.

Demokracie – politický systém, ve kterém mají občané právo podílet se na vládě, zejména prostřednictvím svobodných voleb.

Totalita – politický systém, ve kterém stát ovládá téměř všechny oblasti života společnosti a občané nemají politickou svobodu.

Cenzura – kontrola a omezování informací státem nebo jinou autoritou.

Propaganda – šíření informací (často zkreslených) s cílem ovlivnit veřejné mínění.

Úkol:

Napiš jeden příklad, kde se může objevit propaganda dnes.

Uveď příklad cenzury z historie.

Jaké jsou podle tebe tři nejdůležitější znaky demokracie?

Svoboda versus anarchie – jaký je mezi nimi rozdíl?

Jaké jsou znaky diktátora?

Jaká je role médií v demokracii?

2. Demokracie nebo totalita? (rychlý test)

Rozhodni, zda jde spíše o znak demokracie (D) nebo totality (T).

Situace

D / T

Existuje pouze jedna povolená politická strana

Lidé mohou svobodně kritizovat vládu

Volby nejsou svobodné

Existují nezávislá média

Stát kontroluje většinu informací

Občané mohou zakládat politické strany

3. Historické události (minulost i současnost)

Spoj událost se správným rokem nebo obdobím.

Roky:

1918

1948

1968

1989

sametová revoluce

vznik Československa

komunistický převrat

invaze vojsk Varšavské smlouvy do Československa

Otázka k zamyšlení:

Jak tyto události ovlivnily vývoj demokracie v Československu?

4. Osobnosti demokracie a totality

Ke každé osobnosti napiš, s čím je spojena.

Československo

Tomáš Garrigue Masaryk

Jan Masaryk

Václav Havel

Klement Gottwald

Alexander Dubček

Svět

Winston Churchill

Nelson Mandela

Adolf Hitler

Joseph Stalin

Martin Luther King

Mahátma Gándhí

Dalajlama

Nicolae Ceaușescu

Augusto Pinochet

Úkol:

Vyber si jednu osobnost a napiš 3–4 věty, proč je důležitá pro pochopení demokracie nebo totality.

5. Skupinová aktivita – „Příběh svobody“

Rozdělte se do skupin (3–4 studenti).

Každá skupina si vylosuje jedno téma:

Pražské jaro

Sametová revoluce

Pád Berlínské zdi

Arabské jaro

Úkol skupiny

Dohleďte:

co se stalo

proč k tomu došlo

jak to souvisí s demokracií nebo totalitou

jaký to mělo dopad na společnost

Výstup:

Připravte představení pro třídu na 2 minuty.

6. Demokracie dnes (diskuze ve třídě)

Je demokracie samozřejmost?

Jak ji mohou ohrozit dezinformace nebo propaganda?

Jakou roli hrají sociální sítě?

Jak mohou mladí lidé ovlivnit politiku?

7. Kreativní úkol (individuální)

Vyber si jednu možnost:

1. Navrhni plakát na podporu demokracie.
2. Napiš krátký projev, který by mohl zaznít při demonstraci za svobodu.
3. Vymysli 5 pravidel, která by měla existovat v demokratické společnosti.

Závěrečná reflexe

Doplň větu:

Nejvíce mě překvapilo, že...

Demokracie je důležitá, protože...

Jedna věc, kterou bych chtěl/a změnit ve společnosti, je...

Jak rozumíš těmto citátům?

„Přirozenou nevýhodou demokracie je, že těm, kdo to s ní myslí poctivě, nesmírně svazuje ruce, zatímco těm, kteří ji neberou vážně, umožňuje téměř vše.“ — Václav Havel

*„Demokracie je nejhorší forma vlády, kromě všech těch ostatních, které jsme už někdy vyzkoušeli.“
— Winston Churchill*

„Tož demokracii bychom už měli, teď ještě nějaké ty demokraty.“ — Tomáš Garrigue Masaryk